

En Luciadag i kyla

På grund av en extrem utbyggnad av elvärme i Jönköping på 1960-70 talet var underlaget för och efterfrågan efter fjärrvärme låg i kommunen. En undersökning bland fastighetsägare i centrala Jönköping i slutet på 1970-talet visade dock att det fanns efterfrågan. När dessutom kommunen tog ett principbeslut att alla kommunala fastigheter skulle anslutas till fjärrvärme vågade Jönköpings Elverk satsa på utbyggnad. Samtidigt blev det Jönköpings Energiverk.

Ett nät började byggas i stadsdelen Liljeholmen och en begagnad fjärrvärmepanna inköptes och uppställdes i kv. Fogsvansen väster om Rosenbergsgatan mot järnvägen.

Under 1980 började det lokala nätet bli klart och den första kunden tog in en entreprenad för att slänga ut den gamla uttjänta oljepannan och sätta in en fjärrvärmecentral. Det var Östra storgatan 91, Dag Hammarsköldshuset, som skulle bli först ut på plan. Fastighetsägaren Astrid Rösiö drevs främst av det enkla faktum att huset panna var slut.

Den stora dagen kom 12 december 1980, det vill säga i dagarna för 40 år sedan.

På torsdagskvällen den 11 var den befintliga oljepannan nerskuren och forslades bort till den sista vilan. Entreprenören, en klok och driftig rörman hade av förklarliga skäl ingen erfarenhet av fjärrvärmeanslutningar. Men han slet som ett djur och på eftermiddagen den 13 drog han åt den sista muttern, pannan hade varit i gång ett bra tag, så att vattnet i nätet var varmt och gott.

I källaren var alla berörda samlade. Entreprenören, fastighetsägarens "gårdskar" och självklart dåvarande chef och övrig personal från fjärrvärmesidan på Jönköpings Energiverk. Temperaturen på inkommande vatten indikerade drygt 80 grader C och ventilerna öppnades. Det hände inget! Rotationsriktningen på husets cirkulationspump kontrollerades och det hände fortfarande inget.

Fredagen den 13 december 1980 var en gråkall dag, nollgradigt och en relativt stark blåst från Vättern. Huset ligger illa utsatt för vindarna från Vättern, ingen värme hade funnits i huset sedan torsdag kväll och det började bli svalt, för att inte säga kallt inne i huset. Goda råd började bli dyra.

Undertecknad som denna helg hade beredskap på elsidan i Jönköpings Energiverk, blev uppringd av en förtvivlad Ivar Karlsson, ansvarig för värmen hette så.

"Lennart, vi har problem med anslutningen!" Ivar förklarade problemet och beordrade mig, utan hänsyn till kostnader eller andra småsaker att omedelbart framförskaffa ett stort antal elradiatorer, montörer och se till att hyresgästerna på Östra storgatan 91 fick det dräglig. Temperaturen inomhus hade börjat gå ner under 15 grader. Jag upplyste Ivar snällt att husets elinstallation inte var speciellt ny och framförallt var den inte dimensionerad för elvärme.

Nåväl, under natten mot lördag byttes diverse pumpar, gjordes diverse andra justeringar men lördagen den 13. Luciadagen, grydde utan att någon förbättring skett. Entreprenören kollapsade, han hade arbetat nästan två dygn utan sömn och temperaturen i huset sjönk.

På lördagsmorgonen togs ett drastiskt beslut. Man skar bort fjärrvärmeväxlaren, drog helt enkelt in ledningarna direkt från gatan in i husets värmesystem. Fram på eftermiddagen var det klart och varmt primärvatten, man hade sänkt temperaturen i nätet lite. Kom in i de gamla radiatorerna. Värmen kryllade på gjutjärnselementen, men varmt blev det!

Allt var frid och fröjd om man inte bjudit in till presskonferens på måndagen den 15 klockan 1000. Fjärrvärmen var motarbetad i staden och en bra start ansågs väldigt viktigt för framtida anslutningar. Fru Rösiö, fastighetsskötaren, hyresgäster alla vidtalades de att ljuga och berätta om hur framgångsrik

anslutningen hade varit. Det höll och först vid min avgång från företaget 2010 berättade jag i J-Nytt hur det gått till.

Jnytt - Nyheter - Så lurade Lennart Lindberg lokalpressen

Lennart Lindberg, Informationsansvarig på Jönköping Energi, går i pension. Han berättar i Jnytt.se om sina 36 år i Elverkets tjänst. Foto: Olle Assarsson

Så lurade Lennart Lindberg lokalpressen

Men varför blev det inte varmt? När arbetsveckan kom igång igen sattes ett stort arbete med felsökning igång. Ganska snart konstaterade man att flödet av det varma vattnet i rören var väldigt dåligt, och man började öppna upp nätet. I en ventil hittades då en boll, ja det var inte en boll, men ett föremål stort ungefär som en handboll. Det var en rulle eltejp, som i värmen och av fukten expanderat till en handbolls storlek och satt sig i en ventil. Därmed ströps flödet. Bollen avlägsnades och problemet var ur världen. Fjärrvärmens blev en succé, fru Rösiö och de andra bjöds på ett hejdundrande luciakaffe och allt var fröjd och gamman. Men vem som tappat i tejprollen, det fick vi aldrig veta.

Lennart Lindberg